

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: Eesti keel

Klass: I klass

Tundide arv nädalas: 7

Õppesisu:

Suuline keelekasutus

Helide ja häälte ning häälikute eristamine, hääliku pikkuse eristamine.

Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine, kommenteerimine ja analüüsimine.

Kuuldud jutu ümberjutustamine.

Hääldus- ja intonatsiooniharjutused.

Sõnavara arendamine – sõnatähenduste selgitamine, täpsustamine.

Mõtete väljendamine terviklausetena.

Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.

Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu ja etteantud teema põhjal.

Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.

Lugemine

Trükitähtede tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine.

Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, pausid).

Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine.

Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine.

Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.

Teksti osade leidmine.

Tekstid: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, kahekõne, näidend.

Kirjutamine

Kirjaeelharjutused.

Joonistähtede kirjutamine.

Väikeste ja suurte kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed.

Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus ning kuupäeva kirjutamine.

Teksti ärakiri.

Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine.

Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.

Häälik, silp, sõna, lause, tekst.

Täis- ja kaashäälikud, tähed ja tähestik.

Hääliku pikkuse märkimine kirjas.

Lauselõpumärk.

Kes? Mis?

Mida teeb? Mida teevad?

Üks ja mitu.

Nimed.

Sama- ja vastandtäheendusega sõnad.

Tallinna Südalinna Kool

Põhimõisted:

Häälik, silp, sõna, lause, tekst.
Täis- ja kaashäälikud, tähed ja tähestik.
Hääliku pikkuse märkimine kirjas.
Lauselõpumärk – punkt, küsimärk, hüüumärk.
Kes? Mis?
Mida teeb? Mida teevad?
Üks ja mitu.
Suur algustäht lause alguses ja nimedes.
Sama- ja vastandtähendusega sõnad.
Muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, kahekõne, näidend.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine:

Lugemispäeviku täitmine.
Lühiettekannete koostamine (erinevate infoallikate kasutamine: internet, teatmeteosed)
Näidendi või luulepõimiku ettekandmine kooli üritusel.
Õppekäik kooli raamatukokku.
Teatrikülastus..

www.miksike.ee

www.lastekas.ee

Õpitulemused:

Kuulab eakohast teksti, töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel.
Mõistab kuulnud/ loetud teksti sisu.
Tunneb ära muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, luuletuse.
Loeb õpitud teksti ladusalt.
Jutustab pildi, pildiseeria toel.
Eristab tekstiosi (väide, küsimus, käsk, palve, keeld).
Vastab küsimustele kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid.
Esitab luuletust peast.
Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja sidekriipsseoseid ning kirjutab loetava käekirjaga.

Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)

Matemaatika: tekstülesannete sisu mõistmine, küsilause

Loodusõpetus: lindude, loomade, aastaegade kirjeldamine; lühiettekannete koostamine ja ettekandmine

Kunsti- ja tööõpetus: luuletuse meeleolu kujutamine kunstis, kirjalike tööde illustreerimine, raamatu tegelaste joonistamine või meisterdamine (Sipsik, Nublu, autopõrnikas jm); muinasjutu kuulamine ja selle põhjal pildi joonistamine

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: Eesti keel

Klass: II klass

Tundide arv nädalas: 6

Õppesisu:

Suuline keelekasutus

Kuulamine

Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.

Õpetaja ja kaaslase suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine.

Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.

Kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).

Kõnelemine

Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks.

Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule.

Häädus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.

Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.

Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud.

Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.

Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.

Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.

Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.

Lugemine

Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnühendite lugema õppimine.

Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.

Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.

Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja

Tallinna Südalinna Kool

tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.
Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.
Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine.
Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.
Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.
Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.

Kirjutamine

Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine.
Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel.
Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.

Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga.
Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.
Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.

Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri;
k, p, t s-i ja *h* kõrval; *i* ja *j* silbi alguses, *h* sõna alguses.
Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.
Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause). Koma kasutamine liitlauses kirjutamisel *et, sest, aga, kuid* puhul.
Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes.
Sõnade lõpu õigekiri *-d* (mida teed?), *-te* (mida teete?), *-sse* (kellesse? millesse?), *-ga* (kellega? millega?), *-ta* (kellela? milleta?). *ma, sa, ta, me, te, nad* õigekiri.
Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena).
Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohlikule kohale tähelepanu juhitakse.

Põhimõisted:

Mida teeb? Mida teevad?
Täishäälikuühend. Kaashäälikuühend.
Tähestik.
Võõrsõnad.
Ainsus. Mitmus.
Kellega? Millega?
Kellela? Milleta?
Silp, silbitamine.
Poolitamine.

Tallinna Südalinna Kool

Jutustav-, küsi- ja hüüdlause.

Tegusõna

Loovjutt.

Suur algustäht kohanimes

Suur algustäht loomade nimedes

Kellesse? Millesse?

Koma

Lühendid

Praktilised tööd ja IKT rakendamine:

Lugemispäeviku täitmine.

Ettekannete koostamine (erinevate infoallikate kasutamine:internet, teatmeteosed, raamatukogu)

Õuesõppe tunnid

Eesti keele tunnid arvutiklassis

Näidendi või luulepõimiku ettekandmine kooli üritusel.

Õppekäik raamatukokku ja Lastekirjanduskeskusesse

Teatrikülastus..

www.miksike.ee

www.lastekas.ee

www.tiiasalm.ee

www.koolielu.ee

Smart tahvli kasutamine, interaktiivsed harjutused

Õpitulemused:

Suuline keelekasutus

Eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi;

kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt

kasutab kõnes terviklauseid;

teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu

väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust;

annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu;

koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu;

vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel;

esitab luuletust peast;

Lugemine

Loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu;

mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu;

vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele;

Tallinna Südalinna Kool

leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel;
tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna;
kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi;
on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi;

Kirjutamine

Kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid;
kirjutab tahvlilt või õpikust ära;
täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;
koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate;
kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil;
eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit;
kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse;
märgib kirjas õigesti täishäälikuid;
teab peast võõrtähtedega tähestikku;
alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga;
kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes;
kirjutab õigesti sõnade lõppu
-d (mida teed?), -te (mida teete?),
-sse (kellesse? millesse?),
-ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?);
kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).

Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)

Matemaatika: tekstülesannete sisu mõistmine, küsilause

Loodus- ja inimeseõpetus: lindude, loomade, aastaegade kirjeldamine; lühiettekannete koostamine ja ettekandmine

Kunsti- ja tööõpetus: luuletuse meeleolu kujutamine kunstis, kirjalike tööde illustreerimine, raamatu tegelaste joonistamine või meisterdamine (Sipsik, Nublu, autopõrnikas jm); muinasjutu kuulamine ja selle põhjal pildi joonistamine

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: Eesti keel

Klass: III klass

Tundide arv nädalas: 6

Õppesisu:

Keeleõpetus

Häälik – silp – sõna – lause – jutt. Täis- ja kaashäälikud. Tähed ja tähestik.

Häälikupikkuse ja häälikuühendi märkimine kirjas. *k, p, t* sõna alguses ning *s-i* ja *h* kõrval; *i* ja *j* õigekiri (v.a võõrsõnad ja tegijanimi); *h* sõna alguses; *g, b, d* tuntumate võõrsõnade alguses.

Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade ja ilmakaarte nimetustes.

Silbitamine ja poolitamine.

Liitsõna. Nimi-, omadus-, ase- ja tegusõna. Küsivad asesõnad.

Ainsus ja mitmus. Käändsõnavormide moodustus küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ja *sse*-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.

Olevik ja minevik. Jaatav ja eitav kõne. Pöördelõppude õigekirjutus. Asesõnade erandlik õigekirjutus.

Väit-, küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid.

Koma *et, sest, aga, kuid, siis* ees. Koma loetelus. Sidesõnad, mis ei nõua koma.

Sõnavara: vastandsõna, lähedase tähendusega sõna. Sõnatähenduste täpsustamine.

Õiged tähekeujud, proportsioonid, ühtlane kirjarida, käekirja loetavus, kirjatöö välimus.

Tekstiõpetus

Argitekst: suuline keelekasutus, kõnetus- ja viisakusväljendid.

Tarbetekst: teade, kutse, kiri, kava, õnnitlus, retsept.

Teabetekst: tööjuhend, sõnastik, raamatu sisukord, õpikutekst, teatmeteose tekst.

Meediatekst: ajalehe, ajakirja tekst.

Teksti kompositsioon: pealkiri, loo alustus, sisu, lõpetus.

Tekstiloomed: kutse, õnnitlus, teade, jutustus, ümberjutustus, kirjeldus.

Kirjandus

Folkloorne lastelaul. Muinasjutt. Muistend. Mõistatus. Vanasõna. Jutustus. Luuletus.

Näidend. Piltjutt.

Loetavad ja tunnis käsitletavat kirjanduse eri liike ja žanreid esindavad tekstid valitakse eesti ja väliskirjanike loomingust:

Julius Oro, Ernst Enno, Feliks Kotta, Ellen Niit, Eno

Raud, Aino Pervik, Heljo Mänd, Jaan Rannap, Iko Maran, Lehte Hainsalu, Leelo

Tungal, Astrid Reinla, Andrus Kivirähk, Henno Käo või teised; Astrid Lindgren, Tove

Jansson, vennad Grimmid, Hannu Mäkelä, Charles Perrault, Joel Chandler Harris,

Elwin Brooks White, Annie M. G. Schmidt, Eduard Uspenski või teised.

Tallinna Südalinna Kool

Põhimõisted:

Häälik – silp – sõna – lause – jutt.
Nimi-, omadus-, ase- ja tegusõna.
Olevik ja minevik.
Tarbetekst, teabetekst, meediatekst
Teade, kutse, kiri, õnnitlus, ajaleht, lugu, sõnastik, sisukord.
Autor, pealkiri, tegelane, kunstnik, kahekõne.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine:

Lugemispäeviku täitmine.
Oma ajalehe ja ajakirja koostamine.
Lühiettekannete koostamine (erinevate infoallikate kasutamine: internet, teatmeteosed)
Näidendi või luulepõimiku ettekandmine kooli üritusel.
Õppekäik Lastekirjanduse-ja teabekeskusesse.
Teatrikülastused
Eesti keele tunnid arvutiklassis.

www.miksike.ee

www.tiiasalm.ee

www.koolielu.ee

Interaktiivse tahvli kasutamine

Õpitulemused:

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ja sobiva intonatsiooniga;
- mõistab häälega ja endamisi lugedes teksti sisu, oskab vastata teemakohastele küsimustele;
- oskab töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- oskab eristada väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;
- oskab leida lähedase ja vastandtäheendusega sõnu;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna; kirja;
- on lugenud vähemalt 6 ilukirjandusteost;
- oskab loetust jutustada;
- oskab luuletust peast esitada;
- oskab kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta arvamust avaldada;
- oskab kuulata eakohast teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt;
- oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi, teatrietenduse sisu;
- oskab koostada suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; mõelda jutule algust ja lõppu;
- oskab kõnes ja kirjas kasutada terviklauseid;
- oskab koostada kutset, õnnitlust;
- oskab arusaadavalt jutustada läbielatud sündmustest;

Tallinna Südalinna Kool

- oskab end arusaadavalt väljendada suhtlusolukordades: palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine, tänamine;
- eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, liitsõna, lauset;
- oskab kirjutada omasõnade algusse *k, p, t*, tuntumate võõrsõnade algusse *g, b, d*;
- oskab täis- ja suluta kaashäälikuid õigesti kirjas märkida;
- teab peast tähestikku ja oskab kasutada lihtsamat sõnastikku;
- oskab kirjas õigesti märkida käändsõna mitmuse nimetava lõppu ja tegusõna pöördelõppe;
- oskab kirjas õigesti märkida ainsuse sisseütleva, ilmaütleva ja kaasaütleva käände lõppu;
- oskab piiritleda lauset ja panna lauselõpumärke;
- oskab asesõnu õigesti kirjutada;
- oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes;
- oskab kirjutada etteütlemise järgi ja kontrollida kirjutatut näidise järgi;
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- oskab tahvlilt ja õpikust ära kirjutada;
- oskab teksti korrektselt paberile paigutada.

Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)

Matemaatika: arvsõnade õigekiri, tekstülesannete sisu mõistmine.

Loodusõpetus: kohanimede ja loodusnähtuste õigekiri, uurimustööde ja referaatide koostamine (vormistamine, õigekiri), õppe- ja teabetekstide mõistmine.

Kunstiõpetus: luuletuse meeleolu kujutamine kunstis, kirjalike tööde illustreerimine

Arvutiõpetus: info leidmine internetist, funktsionaalne lugemisoskus

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: Eesti keel

Klass: IV klass

Tundide arv nädalas:

Õppesisu:

Suuline ja kirjalik suhtlus

- Hääliku pikkuste eristamine.
- Eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.
- Oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.
- Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Suuline ja kirjalik keelekasutus erinevates suhtlusolukordades.
- Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lisateabe otsimine.
- Dialoogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine.
- Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks).

Teksti vastuvõtt

- Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted.
- Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine.
- Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).
- Töö tekstiga: Arutlemine tekstis käsitletud teema üle, tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.
- Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne); riimide leidmine ja loomine, riimivate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).
- Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.
- Huvipakkuva raamatu leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine. Lugemissoovituste jagamine. Loetud raamatust jutustamine, loetule hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.
- Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades.
- Tekstilõikide eristamine. Ilukirjandus.
-

Tallinna Südalinna Kool

Tekstiloomed

- Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine.
- Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.
- Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
- Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid, ajakirjandustekstid.
- Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.

Õigekeelsus ja keelehoole

- Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.
- Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.
- Kaashäälikuühendi õigekiri. *g, b, d* s-i kõrval *,h* õigekiri.
- *i* ja *j* õigekiri (tegijanimi). Tutvumine *gi-* ja *ki-*liite õigekirjaga.
- Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
- Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.
- Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.
- Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.
- Eakohase teksti eksimatu ärakiri. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjavea iseseisev leidmine.

Sõnavaraõpetus

- Sünonüümid. Antonüümid.
- Liitsõnamoodustus.

Vormiõpetus

- Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.
- Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.

Lauseõpetus

- Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavademärgid.
- Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.

Tallinna Südalinna Kool

Põhimõisted:

- Lavastus, proosa, luule ja ainetekstid.
- Visuaalsed ja tekstilised infoallikad.
- Fakt, arvamus, fantaasia
- Pantomiiim. Rollimäng.
- Reegel, juhend, tabel, skeem, kaart
- Jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri
- Kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.
- Juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade
- Uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamuslugu.
- Sünonüümid. Antonüümid.
- Otsekõne ja saatelause.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine:

Teemamapi koostamine (ühe teema kohta koostatud materjalikogu, et teemaga põhjalikumalt tutvuda).

Lugemispäeviku täitmine.

Lühiettekannete koostamine (erinevate infoallikate kasutamine:internet, teatmeteosed)

Näidendi või luulepõimiku ettekandmine kooli üritusel.

Õppekäik Lastekirjanduse-ja teabekeskusesse.

Teatrikülastus, retsensiooni kirjutamine.

Uudiste kuulamine meediavahendite kaudu ja nende määratlemine.

www.miksike.ee

Õpitulemused:

Suuline ja kirjalik suhtlus

- Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;
- annab lühidalt edasi kuuldu sisu;
- väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes;
- esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi;
- väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt;
- leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi;
- kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid;
- esitab peast luuletuse või rolliteksti;

Teksti vastuvõtt

- loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;

Tallinna Südalinna Kool

- leiab teksti peamõtte;
- kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi;
- leiab tekstist vajalikku infot;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja;
- on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut);
- tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust

Tekstiloomed

- jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest;
- jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;
- kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;
- kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adreessaadile;
- kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;
- teeb oma tekstiga tööd;

Õigekeelsus ja keelehoole

- märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;
- märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;
- kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;
- pöörab tegusõnu olevikus;
- moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;
- poolitab sõnu (õpitud reeglite piires);
- kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;
- kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;
- tunneb ära liitsõna;
- leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslase ja/või õpetaja abiga.
- kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40–60 sõna, 20 ortogrammi).

Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)

Matemaatika: arvsõnade õigekiri, tekstülesannete sisu mõistmine.

Loodusõpetus: kohanimede ja loodusnähtuste õigekiri, uurimustööde ja referaatide koostamine (vormistamine, õigekiri), õppe- ja teabetekstide mõistmine.

Kunstiõpetus: luuletuse meeleolu kujutamine kunstis, kirjalike tööde illustreerimine

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: **EESTI KEEL**

Klass: **5. klass**

Tundide arv nädalas: 4

Õppesisu

1. **Suuline ja kirjalik suhtlus:** keelekasutus erinevates suhtlusolukordades, kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine, suuline arvamusalaldus.
2. **Teksti vastuvõtt:** eesmärgistatud ja mõtestatud lugemine (tööjuhend, tarbe- ja õppetekstid), kokkuvõte tekstist, kuuldu konspekterimine, vajaliku teabe leidmine trükistest, visuaalse info „lugemine“.
3. **Tekstiloom:** ümberjutustamine, lühietekande esitamine, kirjeldamine, jutustamine (kirjalik ja suuline), arutlemine.
4. **Õigekeelsus ja keelehoole:** eesti keel ja sugulaskeeled; tähestik, häälikud, kaashäälikuühend, kaashäälikuühendi õigekiri, silbitamine ja poolitamine; liitsõna ja liitega sõna, sõnavara avardamine, sõnaraamatu kasutamine; sõnaliigid, tegusõna ajad, jaatav ja eitav kõne, pööramine, käänamine, käänded, ainsus ja mitmus; lause, alus ja öeldis, koondlause, koondlause kirjavahemärgid, lihtlause: küsi-, väit- ja hüüdlause; suur ja väike algustäht: isiku- ja kohanimed.

Põhimõisted

1. Trükiajakirjandus, uudis, diagramm (tulp- ja sektordiagramm).
2. Häälik ja täht. Antonüümid. Sünonüümid.
3. Luuletus. Haiku. Muinasjutt, muistend, rahvajutt, mõistatus. Valm. Karikatuur.
4. Efektive lugemine, lugemistehnikad: ülelibisev ehk diagonaalis lugemine ja süvenenud lugemine.
5. Põhisõna ja täiendsõna.
6. Sõnastikud, tüüpsõna, veebisõnastik.
7. Kirjeldav tekst, kirjeldus. Jutustav tekst. Kava, mustand. Lõik. Arutlev tekst. Mõistekaart. Arvamusalugu, arutlus. Konspekt. Referaat.
8. Nimi ja nimetus. Pealkiri.
9. Sõnaliigid: käändsõnad (nimi-, omadus-, arv- ja asesõnad), pöörsõnad (ehk tegusõnad), muutumatud sõnad.
10. Tegusõna ajad, jaatav ja eitav kõne.
11. Alus ja öeldis.
12. Lihtlause ja liitlause. Väitlause. Koondlause.
13. Murre, viipekeel.
14. Passiivne ja aktiivne kuulamine.
15. Palindroom, anagramm.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

1. Haikude kirjutamine.
2. Grammatikaülesannetega jutukeste kirjutamine.
3. Õigekeelsussõnaraamatu kasutamine.
4. Veebisõnastike kasutamine.
5. Diagrammide joonistamine.
6. Kirjelduse kirjutamine.

Tallinna Südalinna Kool

7. Jutu kirjutamine. Jutule alguse või lõpu kirjutamine.
8. Ümberjutustuse kirjutamine.
9. Arutluse kirjutamine.
10. Konspekti koostamine.

Õpitulemused

1. Oskab valida suhtluskanalit.
2. Leiab vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele.
3. Esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid.
4. Loeb ja kuulab erinevaid tekste.
5. Valib oma lugemisvara.
6. Jutustab, kirjeldab, arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt.
7. Esineb suuliselt ettekande ja kõnega.
8. Tunneb eesti keele häälikusüsteemi.
9. Järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid.
10. Moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid.
11. Rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes.

Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)

Kirjandus: eriliigiliste tekstide lugemine ja kirjutamine (luuletus, haiku, muinasjutt, muistend) – ilukirjanduslik, teaduslik, publitsistlik; arutlused erinevatel teemadel.

Matemaatika: tabelite ja diagrammide joonistamine.

Arvutiõpetus: arvutil tabelite ja diagrammide tegemine, arvuti head ja vead, internetiohud.

Loodusõpetus: looduse- ja loomateemalised tekstid.

Ajalugu: ajaloo teemalised tekstid.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: päevakajaliste tekstide kasutamine, arutlused aktuaalsetel teemadel (koolivorm, suitsetamine, arvutisõltuvus).

Terviseõpetus: tervislik eluviis, silmade tervishoid seoses arvutikasutusega, ülevaade mõnedest haigustest, viipekeel ja kurdid.

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: eesti keel

Klass: 6.kl

Tundide arv nädalas: 2 t

Õppesisu:

Keel ja selle erikujud, sõnavara, sõnaraamatud, kiri, täht, häälik, täheõigekiri, poolitamine, lühendamise, algustähe õigekiri, omadussõna võrdlemine ja õigekiri, arvsõna, asesõna, lause, liht- ja liitlause, otsekõne, suhtlusolukorrad, suhtlusetikett, pilt, tabel ja joonis kui tekst, sjakirjanduse liigid ja ajakirjanduslikud tekstid, filmistsenaarium, teatritekst, kirjand, kirjandi eeltöö ja kirjutamise etapid, alusteksti põhjal kirjutamine

Põhimõisted:

Kirjakeel, kõnekeel, släng, kiri, täht, häälik, häälikuühend, nimi, nimetus, omadussõna, võrdlusaste, algvõrre, keskvõrre, ülivõrre, arvsõna, põhiarvsõna, järgarvsõna, asesõna, lause, öeldis, lihtlause, liitlause, otsekõne, saatelause, etikett, artikkel, uudis, intervjuu, filmistsenaarium, draama, dramatisseering, kirjandi sissejuhatus, teema arendus, kokkuvõte, jutustus, kirjeldus

Praktilised tööd ja IKT rakendamine:

Õpilasslängi kogumine ja sõnastiku tegemine kogutu alusel

Klassi ajalehe toimetamine

Õpitulemused:

1. suhtleb eesmärgipäraselt, valides õige suhtluskanali
2. oskab teha kuuldust, loetust kokkuvõtet, anda hinnangut suuliselt ja kirjalikult
3. tunneb põhilisi tekstiliike ja oskab neid eesmärgipäraselt kasutada
4. oskab eri liiki tekste luua ja korrektselt vormistada
5. tunneb esinemise ettevalmistamise ja kirjutamise põhietappe ja oskab neid rakendada
6. tunneb eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid
7. oskab kasutada ÕSi ja teisi õigekeelsusallikaid

Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)

Kirjandus – eri liiki tekstid

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: **EESTI KEEL**

Klass: **7. klass**

Tundide arv nädalas: 2

Õppesisu ja –tegevus

1. Suuline ja kirjalik suhtlus: suulise ja kirjaliku teksti erinevus, släng.
2. Teksti vastuvõtt: meedia ja meediakanalid, uudis, arvamyslugu, intervjuu, ametlik kiri.
3. Tekstiloomed: jutustav tekst, kirjeldav tekst, arutlev tekst, kirjutamine kui protsess, alusteksti põhjal kirjutamine, ametlik kiri, teksti arvutitöötlus.
4. Õigekeelsus ja keelehoole: sõnavara rikastamise viisid; omasõnad ja võõrsõnad, võõrsõnade õigekiri; homonüümid, sünonüümid, paronüümid, antonüümid; sõnaraamatud, ÕS.
Sõnaliigid: käandsõnad ja käanded; pöörsõnad, pöörsõna vormistik; muutumatud sõnad.
Tegusõna astmevaheldus.
Tegusõna ja muutumatute sõnade kokku-lahkukirjutamine.
Käandsõna kokku-lahkukirjutamine.
Numbrite kirjutamine.

Põhimõisted

1. Tekst, suuline ja kirjalik tekst, dialoog, släng.
2. Meedia, meediakanal, aadressaat, trükiajakirjandus, internet, raadio, televisioon, kvaliteetajakirjandus, publitsistika, uudis, kõmu-uudis, juhtlõik, arvamyslugu, portreelugu, arvustus, intervjuu, persoonilugu, online-intervjuu, välkintervjuu, diagramm: tulp- ja sektordiagramm.
3. Jutustav, kirjeldav, arutlev tekst, idee, sündmustik, sissejuhatus, teema arendus, lõpetus, ilukirjanduslik ja ametlik kirjeldus, seletus, võrdlus, fakt, arvamus, väide, põhjendus, ideekaart, kava, lõik, alustekst, referaat, ametlik kiri, ametlik stiil, avaldus, seletus, elulookirjeldus.
4. Sõnaliik: käandsõna, pöörsõna, muutumatu sõna, nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna, määrsõna, kaassõna, sidesõna, hüüdsõna. Sõna tüvi, tunnus, lõpp. Liht- ja liitvorm. Olevik, minevik, lihtminevik, täisminevik, enneminevik. Isikuline tegumood, umbisikuline tegumood. Jaatav kõne, eitav kõne. Kindel, tingiv, käskiv, kaudne kõneviis. Tegevusnimi, kesksõna, põhivorm, tüüpsõna. Liittegevusõna, ühendtegevusõna, väljendtegevusõna. Aja-, koha-, viisi-, seisundi-, hulga-, määramäärsõna. Eessõna, tagasõna, siduv sõna, ühendsidesõna, tuletis, liide, ees- ja järelliide. Homonüüm, täis- ja osahomonüüm, sünonüüm, piltlik väljend, neutraalne, vulgaarne, poeetiline sõna, paronüüm, sarnassõna, antonüüm.
Laenamine, liitmine, tuletamine, omasõna, võõrsõna, uudissõna, tsitaat.
Sõnaraamat, ühekeelne ja mitmekeelne sõnastik, elektrooniline sõnastik, õigekeelsussõnaraamat, sõnaartikkel, märksõna.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Kirja kirjutamine.
Uudisloo kirjutamine.
Intervjuu tegemine.
Elektroonilise sõnaraamatu tundmaõppimine ja kasutamine.
Erinevat tüüpi oma klassi meediakanali loomine (ajaleht, raadiosaade, videoprogramm,

Tallinna Südalinna Kool

koduleht).

Raamatukogu külastamine.

Referaadimaterjali otsimine internetist.

Õpitulemused

1. Oskab valida suhtluskanalit ja kasutada sobivaid keelelisi väljendusvahendeid.

2. Tunneb erinevaid meediakanaleid ning oskab seostada teksti, pilti, graafikat, heli; reageerib tekstidele sihipäraselt.

Oskab tõlgendada ja esitada kommentaare, arvamusi, vastuväiteid ning teha järeldusi tekstis kasutatud keelevahendite ja kujundlikkuse kohta.

3. Oskab ette valmistada, kirjutada ja suuliselt esitada jutustavat, kirjeldavat, arutlevat teksti.

Oskab kirjutada avaldust, seletust, elulugu ja erinevaid publitsistlikke tekste.

Oskab koostada referaati.

4. Tunneb tegusõna vormimoodustust, õigekeelsust ja õigekirja.

Tunneb sõnavara täiendamise võimalusi ja stiililisi erisusi.

Tunneb muutumatute sõnade õigekeelsust.

Oskab kasutada abivahendina ÕS-i.

Lõiming teiste ainevaldkondadega(praktilised tegevused ja näited)

Kirjandus: eriliigilised tekstid(ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik) ja nende keelelis-stiililine erisus(kujund, kõnekujundid, karakter); referaat kirjanduse teemal.

Karjääri planeerimine: avalduse ja CV kirjutamine.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: päevakajaliste tekstide kasutamine, ametliku kirja kirjutamine, uudise kirjutamine, taotluse kirjutamine mõnele projektile raha saamiseks, sünnipäevaõnnitluse saatmine kaardiga, suuline esinemine mikrofoni kasutamisega(näiteks aulas);

paaris- ja rühmatöö kasutamine koostöökogemuse õpetamiseks.

Teabekeskond: suulise ja kirjaliku keelekasutuse erinevus; kriitiline tekstianalüüs; käitumine internetis, enda ja teiste ohutuse tagamine; mõjutamisvõtted meedias; intertekstuaalsus tekstiloomes – sama sündmuse kirjeldamine SMS-ina, jutustava kirjandina, seletuskirjana, kirjeldusena jne.; suulises suhtluses stiili, sõnavara jms. kasutamine vastavalt suhtluseesmärgile.

Kommunikatsioonieetika reeglid.

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: EESTI KEEL

Klass: 8.kl

Tundide arv nädalas: 2 t

<p>Õppesisu: 1. keele mõiste, suhtlusolukorrad, käändsõna, astmevaheldus, käänamine, võrdlemine</p> <p>2. konspekt, referaat, teadustekst, aimetekst, meediatekst, veebitekst</p> <p>3. käändsõnade tuletamine</p> <p>4. käändsõnade kokku-, lahkukirjutamine</p> <p>5. lauseliikmed</p> <p>6. lause, lausete liigid, kirjavahemärgistus</p> <p>7. nimetused, nimed, pealkirjad, algustähe õigekiri</p> <p>8. suuline tekst, kõne</p> <p>9. reklaam, pilt kui tekst</p>
<p>Põhimõisted: märk, keelemärk, märgisüsteem, sõnade muutmiskiisid, algvorm, tüvi, liide, tunnus, lõpp, kääne, arv, võrdlusaste, astmevaheldus, sisehäälik, rööpvorm, nimetus, nimi, tuletus, tuletis, tuletusalus, alus, öeldis, sihitis, määrus, täiend, ühildumine, lihtlause, koondlause, liitlause, rindlause, põimlause, otsekõne, saatelause, väitlause, küsilause, hüüdlause, lauselühend, konspekt, referaat, teadustekst, aimetekst, meediatekst, reklaam, veebitekst</p>
<p>Praktilised tööd ja IKT rakendamine:</p> <p>Konspekti koostamine, referaadi koostamine, reklaami koostamine, klassi ajalehe väljaandmine, pressikonverentsi läbiviimine, uuringu läbiviimine</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>1. tunneb tekstiliike, nende kasutusvõimalusi, oskab valmistada nende koostamiseks</p> <p>2. kirjutab eri liiki tekste ja vormistab korrektselt</p> <p>3. tuleb toime kirjakeelega, järgides eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid.</p> <p>4. oskab kasutada sõna- ja käsiraamatid, leiab õigekeelsusabi veebiallikatest</p> <p>5. loeb ja mõistab eri liiki tekste, teeb järeldusi, annab hinnanguid</p> <p>6. mõistab hea keeleoskuse vajalikkust ja emakeele tähtsust</p>
<p>Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)</p> <p>Kirjandus – erinevad tekstid, keelekasutus</p> <p>Ajalugu – eesti keele areng ja osatähtsus erinevatel ajalooetappidel</p> <p>Kunst – visuaalne kujund, pilt ja selle tähendus.</p>

Tallinna Südalinna Kool

Õppeaine: eesti keel

Klass: IX

Tundide arv nädalas: 2

Õppesisu:

1. Suuline ja kirjalik suhtlus

Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja –väarikus, väitluse põhireeglid. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.

2. Teksti vastuvõtt

Veebilehed: eesmärgid ja ülesehitus. Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ja süstematiseerimine. Teabetekstide (õpikute, populaarteaduslike tekstide) eesmärk, teabeteksti tunnused ja struktuur. Uurimuse eesmärk, ülesehitus. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. Tarbetekstide (elulookirjelduse, avalduse, seletuskirja, taotluse, juhendi) eesmärk, tarbetekstide tunnused, struktuur. Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine ning selle põhjal järeldust tegemine, korrektne keelekasutus tekstides.

3. Tekstiloomel

Kirjandi eeltöö: teema leidmine, sõnastamine isikliku kogemuse, alustekstide või kirjanduslike allikate põhjal. Arutluse põhiskeem: väide, põhjendus, järeldus. Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik, selle struktuur. Lõikude järjestamise põhimõtted, võimalused. Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosa sidumine tervikuks. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. Keelekujundite kasutamine tekstiloomel: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid vastavalt suhtluseesmärkidele.

4. Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Kirjakeel ja argikeel. Kirjakeele areng tänapäeval: võimalused ja ohud. Keelesugulus, eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Häälikute liigitamine. Silbitamine, poolitamine (sh võõrsõnade ja nimede poolitamine). Õigehääldus: rõhk ja välde. Omasõnad ja võõrsõnad, veahtlike võõrsõnade õigekiri. ÕSist õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine, arvuti keelekorrektori kasutamine. Lühendamise põhimõtted, õigekiri, käänamine. Tsitaatsõnade märkimine kirjas.

Sõnavaraõpetus

Sõnastuse rikastamine, sünonüümid, homonüümid, paronüümid, fraseologismid. Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Sõnavara täiendamise võimalused tuletamise, liitmise ja tehissõnade kaudu. Tuletusliited, nende tähendus. Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased veebiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks.

Vormiõpetus ja õigekiri

Tallinna Südalinna Kool

Muutumatud sõnad, nende kokku- ja lahkukirjutamine. Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad. Käändsõnad, õige käänevormi leidmine ÕSist. Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna võrdlusastmed: veaohlikud sõnad.

Lauseõpetus

Liht- ja liitlause, kirjavahemärgistamine, sõnajärg. Lauselühend, selle õigekiri. Otsekõne, kaudkõne, tsitaat.

Muud õigekirjateemad

Algustäheõigekiri. Arvuti keelekorrektori kasutamine.

Põhimõisted:

Suuline ja kirjalik suhtlus. Veebisuhtlus. Teksti kommentaar. Väitlus. Tekstide liigid, kuulamise ja lugemise strateegiad. Tekstiloomed, eesmärgistatud eneseväljendus. Keelenorm ja normeeritud keel. Kirjakeele areng. Stiil, stiilivarjundid. Sünonüümid, homonüümid, paronüümid. Liited. Lause. Tsitaat, tsitaatsõnad.

Praktilised tööd ja info-kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) rakendamine:

- harjutused ja ülesanded kogu ainekava teemade ulatuses;
- referaadi koostamine ja esitlus (Power Pointis);
- kirjandite kirjutamine;
- tarbetekstide koostamine;
- väitlemine etteantud teemal;
- tundides kasutatakse tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid;
- tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, raamatukogus ning väljaspool kooli;
- tabelite koostamine;
- teemade lõikes CD-de kasutamine.

Õpitulemused:

Põhikooli lõpetav õpilane:

- mõistab emakeele tähtsust rahvuskultuuris, teadvustab head keeleoskust,
- kasutab eesti kirjakeelt nii isiklikus kui ka avalikus elus korrektselt ning järgib õigekirja reegleid,
- suheldes valib sobiva suhtluskanali, väljendades nii kõnes kui kirjas selgelt ning eesmärgipäraselt,
- suudab oma arvamust keeleliselt korrektselt avaldada nii diskussioonides kui ka rühmatöös,
- loeb ja kuulab eri liiki tekste neist aru saades, oskab teha järeldusi, anda hinnanguid ning tekste vahendada,
- oskab meediast ja internetist leida teavet, seda kriitiliselt hinnata ja eesmärgipäraselt kasutada,
- eristab tekstide liike ja kasutusmalle, oskab erinevaid tekstiliike koostada ja esitada,
- kirjutab tekste ja vormistab neid korrektselt mistahes tekstiliigis,
- oskab kasutada teabekirjandust (sõna- ja käsiraamatuid), leida õigekeelsuse kontrollimiseks abi internetist.

Suuline ja kirjalik suhtlus

- oskab valida suhtluskanalit; peab asjalikku kirja- ja meilivahetust;

Tallinna Südalinna Kool

- käsitleb sihipäraselt eakohaseid teemasid, lahendab probleemülesandeid nii suuliselt kui kirjalikus sobivas keelevormis;
- oskab väljendada oma seisukohti, sõnastab vajadusel oma eriarvamuse;
- esitab kuuldu või loetu kohta küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- oskab osaleda diskussioonides (nt meedias), kommenteerib veebis asjakohaselt.

Teksti vastuvõtt

- tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni, kasutamise võimalusi;
- loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta, märgates kujundlikkust;
- reageerib tekstidele sihipäraselt: võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi, vahendab ja võtab kokku, kommenteerib, esitab vastuväiteid, loob tõlgendusi, esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamises, tekste seostades ning tekstile reageerides.

Tekstiloom

- oskab eesmärgipäraselt kirjutada ning suuliselt esitada eri liiki tekste: referaati, kirjandit; kommentaare ja arvamussavaldusi; elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi; vormistab tekstid korrektselt;
- seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga ning teiste tekstidega; vahendab kuuldu ja loetu tekste sobiva pikkuse ning täpsusega, allikale viidates;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

- väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest; edastab infot korrektses eesti keeles keelenormi järgides;
- järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; oskab kasutada sõna- ja käsiraamatuid, arvuti õigekirjakorrektorit ning veebiallikaid;
- teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust;
- rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates.

Lõiming teiste ainevaldkondadega (praktilised tegevused ja näited)

Suuline ja kirjalik suhtlus

Lõiming humanitaarainetega (kirjanduse, võõrkeelte, ajaloo, ühiskonnaõpetuse, muusikaõpetuse, arvutiõpetusega).

Praktilised tegevused ja näited: veebisuhtluse teema kohta (nt võõrkeelsete tekstide eesti keelde tõlkimine, keeleliste veebisõnaraamatute ja keelekorrektori kasutamine; kultuurilise identiteedi teema kohta iseseisev teabetekstide otsing internetist; jne.

Teksti vastuvõtt

Lõiming kirjanduse, ühiskonnaõpetuse, geograafia, muusikaõpetuse ja loodusõpetusega.

Praktilised tegevused ja näited: teema „Väärtused ja kõlblus“ kohta ajaloost näidete leidmine; muusikaliste katkendite kuulamine antud teemat käsitletud teostest (G. Verdi „Traviata“, L. van Beethoven „Kuupaistesonaat“); jne.

Tekstiloom

Lõiming kirjanduse, ajalooaga.

Praktilised tegevused ja näited: kirjandi ettevalmistamiseks klassikaliste ajalooliste tekstide lugemine (A. Kivikas „Nimed marmortahvlil“, J. Kross „Wikmani poisid“),

Tallinna Südalinna Kool

kirjandi kirjutamine; jne.

Õigekeelsus ja keelehoole

Lõiming humanitaarainetega (kirjandus, ajalugu, võõrkeeled), matemaatika, loodusainete, keemiaga.

Praktilised tegevused ja näited: teema „Keeleuuendus“ kohta tekstide lugemine; võõrkeelsete reklaamide mõju eesti keelele (õpilane leiab meediast iseseisvalt näited); numbrite teema puhul õigekeelsusnormide kordamine ja näidete analüüsimine; keemiliste valemite õigekirja kordamine; jne.